

Silvestas Džiaukštas (1928-2022) – tapytojas

Silvestas Džiaukštas gimė 1928 m. sausio 3 d. Mikalavos vienkiemyje Švenčionių valsčiuje (dab. Švenčionių r.). 1948–1954 m. studijavo Lietuvos dailės institute (dabartinė Vilniaus dailės akademija). Jo dėstytojai buvo Antanas Gudaitis, Algirdas Petrulis, Bronius Uogintas. 1962–1972 m. dėstė Lietuvos dailės institute Nuo 1957 m. intensyviai kuria. Nutapė monumentalių, ekspresyvaus kolorito, apibendrintų kampuotų formų figūrinių kompozicijų darbo, sporto, poilsio, istorinėmis temomis. Antimilitaristinių kūrinių ciklui (Karo dievas, Karo auka, Protezai / Striptizas, Sugriauta kultūra, visi 1969, Oro piratai 1970, *Karo angelas* 1972) būdinga alegoriškumas, simboliai, grotesko elementai. Emociškai įtaigūs, dramatiški II pasaulinio karo ir pokario metų tematikos paveikslai (Šūviai iš miško 1972, 1941 m. duona, Tramdantis žirgą, abu 1973), kurių sovietinės ideologijos paveiktas turinys perteiktas modernistinės tapybos raiškos priemonėmis. Kūriniai žmogaus ir gamtos tema (Poilsis 1967, Sutemos žydinčiame sode, Botanikės, abu 1985) lyriški, laisvos improvizacijos. Nutapė peizažų (Pavasario sodas 1969), natiurmortų, aktų (Mergina palaidais plaukais 1973), portretų (Autoportretas 1974, V. Vinciūno portretas 1979). Mėgstamiausia tapytojo Silvestro Džiaukšto tema – arkliai. Ir nuo 1970 m. kūrė ciklą „Žmonės ir žirgai“ (Vyras su raudonu arkliu 1970, Pasibaidęs žirgas 2000, Laigantis žirgas 2001, Arklio maudymas 1998–2006). Kūryboje vyravo figūrinės kompozicijos, neįprastų atspalvių žalių bei mėlynų spalvų derinys, vėlyvojoje kūryboje – ramesnės kamerinės butinės kompozicijos. Nuo 1957 m. Lietuvos dailininkų sąjungos narys. Dalyvavo parodose Lietuvoje ir užsienyje. Pirmąją individualią kūrybos parodą tapytojas surengė 1978 m., sulaukęs 50 metų. Parodos kataloge buvo įvardintas 391 paveikslas. Rengė individualias parodas Vilniuje, Šiauliuose, Maskvoje. Taikomosios dailės muziejuje buvo organizuota tapytojo ir jo žmonos tapytojos Galinos Petrovos-Džiaukštienės retrospektyvinė paroda. Dailininko kūrinių yra Lietuvos dailės muziejuje, privačiose kolekcijose Lietuvoje ir užsienyje. 1973 m. Silvestras Džiaukštas apdovanotas LSSR valstybine premija. Mirė 2022 m. gegužės 26 d. Vilniuje. Palaiduotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.